

На основу чл. 39. и 82. Закона о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16, 36/19 и 61/21) и чл. 27. и 50. Статута града Зворник - пречишћен текст („Службени гласник града Зворник“, број: 5/17), Скупштина града Зворник на 6. редовној сједници, одржаној 22. септембра 2021. године, донијела је

ЗАКЉУЧАК

о усвајању Стратегије развоја социјалног становања у граду Зворнику (2021-2031. година)

1. Усваја се Стратегија развоја социјалног становања у граду Зворнику (2021-2031. година)
2. Овај закључак ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Зворник".

Број: 01-022-123/2021
22. септембар 2021. године
Зворник

ЗВОРНИК
1410

**СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНОГ СТАНОВАЊА
У ГРАДУ ЗВОРНИКУ (2021–2031. ГОДИНА)**

Зворник, април 2021. године

Садржај:

1. УВОД.....	3
2. УВОД У СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ	3
2.1. Појам и сврха социјалног становања.....	3
2.2. Корисници социјалног становања	4
2.3. Одрживост социјалног становања	4
3. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНОГ СТАНОВАЊА.....	4
3.1. Учесници у процесу израде Стратегије развоја социјалног становања	4
3.2. Методологија израде Стратегије.....	5
4. ПРАВНИ ОСНОВ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ И ДОНОШЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ.....	5
5. АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА.....	8
5.1. Општи подаци о граду Зворнику	8
5.1.1. Геостратешки положај	8
5.1.2. Становништво	8
5.1.3. Расположиви развојни ресурси	12
5.1.4. Здравствена заштита	14
5.1.5. Социјална заштита	15
5.1.6. Борачко-инвалидска заштита	16
5.1.7. Збрињавање расељених лица и обезбјеђивање одрживог повратка	17
5.2. Постојећа стамбена ситуација у граду Зворнику.....	17
5.3. Анализа резултата истраживања.....	18
6. SWOT АНАЛИЗА	20
7. ВИЗИЈА.....	21
8. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ	22
9. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА.....	22
10. ФИНАНСИРАЊЕ.....	23
11. АКЦИОНИ ПЛАН реализације стратешких циљева развоја социјалног становања за 2021. годину.....	24

1. УВОД

Социјално становање у Републици Српској је дио стамбене политике Републике Српске којим се на системски начин обезбјеђују услови за рјешавање стамбеног питања свим физичким лицима која из различитих, а првенствено економских, социјалних и здравствених разлога нису у могућности да то самостално ураде на тржишту.

Скупштина Републике Српске је донијела Закон о социјалном становању Републике Српске¹ и усвојила Стратегију развоја социјалног становања Републике Српске ради обезбјеђивања услова за одрживи развој социјалног становања у Републици Српској.

Водећи се одредбама ових докумената и чињеницом да постоји евидентан раскорак између потреба и могућности одређеног броја грађана који не могу самостално ријешити стамбено питање (млади, млади брачни парови, демобилисани борци, ратни војни инвалиди, расељена лица и друге рањиве категорије међу којима су корисници права социјалне заштите), Град Зворник је започео процес одрживог развоја социјалног становања на локалном нивоу.

Скупштина града Зворник је донијела Одлуку о фонду стамбених јединица социјалног становања, Одлуку о висини закупнине и Одлуку о поступку субвенционисања закупнине².

Градоначелник је донио Правилник о поступку додјеле стамбених јединица социјалног становања и Правилник о начину управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања³ да би потом именовано Радну групу за израду Стратегије социјалног становања града Зворника.

2. УВОД У СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ

2.1. Појам и сврха социјалног становања

Социјално становање омогућава задовољавање стамбених потреба уз подршку јавног сектора физичким лицима који из различитих, а првенствено економских, социјалних или здравствених разлога, нису у могућности самостално да ријеше стамбено питање на тржишту.

Потребно је нагласити да социјално становање и социјална стамбена политика нису синоними - социјално становање представља један од инструмената за спровођење стамбене политике.⁴

Социјално становање се везује и са циљевима и политикама запошљавања и одрживим развојем у цјелини. Наиме, сматра се да ће се развојем социјалног становања, осим задовољења стамбених потреба рањивих и социјалних категорија, других лица која су се привремено задесила у неповољном положају и осталих категорија становништва, побољшати услови становања у градским насељима и подстаћи развој неразвијених подручја.

Обично постоји разумијевање да се у социјалном становању ради искључиво о социјалним случајевима и категоријама које треба стамбено збринути. Иако је социјално становање један од инструмената за спровођење политике социјалне заштите, треба га схватити у ширем контексту јер се ради о помоћи и рјешавању стамбеног проблема не само угрожених социјалних категорија већ и свих оних породица које у једном моменту из различитих материјалних и економских разлога дођу у ситуацију да не могу себи обезбиједити стамбену јединицу и кров над главом који је достојан човјека, односно да због ниских прихода нису у могућности платити тржишну цијену закупнине, а поготово испунити услове за подизање стамбеног кредита и куповину стамбене јединице.

Дакле, социјално становање није везано за социјалну структуру корисника већ за облик својине над стамбеним јединицама и социјалну кирију. При томе се треба правити разлика и у односу на „друштвено становање“, односно становања у друштвеним становима са станарским правом и правом насљеђивања које је у социјалистичком периоду био доминантан облик становања.

Закон о социјалном становању Републике Српске дефинише социјално становање као становање одређеног стандарда које се, уз подршку јавног сектора, обезбјеђује физичким

¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 54/19.

² Све три одлуке су објављене у „Службени гласник града Зворник“, број 14/19.

³ Оба документа су објављена у „Службени гласник града Зворник“, број 14/19.

⁴ Упутство о социјалном становању – незваничан превод документа, Њујорк и Женева, 2006.

лицима која из различитих, а првенствено економских, социјалних и здравствених разлога, нису у могућности да самостално ријеше стамбено питање на тржишту (члан 2. став 1).

Из свега тога произилази да је сврха социјалног становања да се грађанима који се налазе у неповољном положају пружи помоћ у обезбјеђивању стана као основне животне потребе и највеће материјалне и симболичне вриједности сваког домаћинства.

2.2. Корисници социјалног становања

Кроз социјално становање се може обезбједити приступачно становање за физичка лица која из различитих, а првенствено економских, социјалних и здравствених разлога, нису у могућности да самостално ријеше стамбено питање на тржишту (нпр. за расељена лица која још нису обновила своју пријератну имовину, расељена лица и избјеглице које ни прије рата нису имали ријешено стамбено питање, младе и младе брачне парове, самохране родитеље, пунољетна лица која напуштају домове за дјецу и омладину без родитељског старања и др), под условом да испуњавају опште и посебне услове који су прописани законским и подзаконским актима⁵.

2.3. Одрживост социјалног становања

Одрживост социјалног становања подразумијева јасно дефинисане власничке односе и испуњавање права и обавеза власника и корисника објеката/јединица социјалног становања.

Према важећим прописима, власници објеката/јединица социјалног становања су јединице локалне самоуправе на чијем подручју су изграђене, а које их не могу отуђивати и стављати под хипотеку.

Оне су дужне да воде бригу о броју расположивих и потребних стамбених јединица, да обезбједе њихово сигурно и неометано коришћење кроз организовано управљање и одржавање те да закључују и воде евиденцију уговора о закупу.

Начин управљања и одржавање објеката/јединица социјалног становања, односно права и обавезе власника и корисника објеката/јединица социјалног становања су прецизно дефинисан законским и подзаконским актима⁶.

Средства потребна за управљање и одржавање објеката/стамбених јединица се обезбјеђују путем закупнина које купац/корисник стамбеног објекта/јединице плаћа куподавцу/власнику стамбеног објекта/јединице на основу уговора о закупу стамбеног објекта/јединице, а на посебан рачун. Њихово редовно плаћање, са или без субвенција, је предуслов за дугорочну одрживост система социјалног становања.

3. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНОГ СТАНОВАЊА

3.1. Учесници у процесу израде Стратегије развоја социјалног становања

Стратегију развоја социјалног становања (у даљем тексту: Стратегију) је израдила Радна група која је именована Рјешењем број 02-052-195/19 од 18.11.2019. године. Радну групу су чинили:

- 1) Бошко Којић, предсједник,
- 2) Веселин Тијанић, члан,
- 3) Биљана Милић, члан,
- 4) Борко Томић, члан,
- 5) Марица Мијић, члан,
- 6) Даница Пелемиш-Суботић, члан.

Радна група је имала подршку Републичког секретеријата за расељена лица и миграције.

⁵ Закон о социјалном становању („Службени гласник Републике Српске“, број 54/19), Правилник о поступку додјеле стамбених јединица социјалног становања („Службени гласник града Зворник“, број 14/19)

⁶ Закон о социјалном становању („Службени гласник Републике Српске“, број 54/19), Закон о одржавању зграда („Службени гласник Републике Српске“, број 101/11), Правилник о начину управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања („Службени гласник града Зворник“, број 14/19), Смјернице за управљање и одржавање објеката непрофитно-социјалног становања, које је израдио *Catholic Relief Services*

3.2. Методологија израде Стратегије

Током израде Стратегије користили су се јавно доступни подаци као што су подаци Завода за статистику Републике Српске, подаци које су достављали чланови Радне групе, укључујући и резултате анкете/упитника који се нису подвргавали процедурама провјере или потврде.

Приликом израде Стратегије су кориштени принципи интерактивног мултидисциплинарног приступа који укључује пет задатака/фаза

Прва фаза - дијагностика је припремна фаза у којој се Радна група бавила истраживањем потреба за рјешавањем стамбеног питања породичних домаћинстава путем социјалног становања.

У другој фази израђена је SWOT анализа која представља синтезу налаза о интерним и екстерним факторима који утичу на развој социјалног становања у граду Зворнику.

У трећој фази дефинисана је визија развоја социјалног становања у граду Зворнику.

У четвртој фази одређени су стратешки циљеви и израђен је Акциони план.

Фазом праћења, евалуације и популаризације је завршен процес израде Стратегије.

4. ПРАВНИ ОСНОВ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗРАДУ И ДОНОШЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Стратегија има упориште у међународним правним изворима, уставној и законској регулативи.

Право на достојно становање је једно од основних људских права⁷.

ЕУ не води јединствену политику социјалног становања, већ се примјењује опште прихваћен принцип супсидијарности стамбених политика који подразумијевају да се стамбени проблеми рјешавају тамо гдје настају.

Правни и стратешки оквир за израду и доношење Стратегије чине:

- 1) Закон о социјалном становању Републике Српске⁸,
- 2) Закон о социјалној заштити Републике Српске⁹,
- 3) Закон о локалној самоуправи¹⁰,
- 4) Закон о одржавању зграда¹¹,
- 5) Стратегија социјалног становања Републике Српске.

Законом о социјалном становању (члан 7, став 1) су за носиоце реализације социјалног становања одређени Влада Републике Српске, Републички секретаријат за расељена лица и миграције и јединице локалне самоуправе које су добиле обавезу да ускладе локални правни оквир и да донесу одговарајуће подзаконске акте (члан 25, став 3. и 4).

Према другим одредбама овог закона, стамбене јединице социјалног становања могу се обезбјеђивати на постојећим урбаним подручјима и то изградњом нових стамбених или стамбено-пословних објеката, преуређењем постојећих објеката који немају оправданост досадашњег кориштења, адаптацијом постојећих слабо опремљених стамбених јединица или простора, повећањем броја стамбених јединица доградњом или надоградњом постојећих објеката и на други начин за који јединица локалне самоуправе сматра да могу служити у сврху социјалног становања; стамбене јединице изграђене за социјално становање су власништво јединице локалне самоуправе на чијем подручју су изграђене, а које их не могу отуђивати и стављати под хипотеку; средства за изградњу стамбене јединице социјалног становања обезбјеђују се из буџета Републике, буџета јединица локалне самоуправе, средстава по пројектима домаћих или међународних институција, донаторских средстава, кредитних средстава, средстава јавно-приватног партнерства, грантова и других извора.

Овим законом су прописани општи и посебни услови које физичко лице мора испунит да би остварило право на социјално становање.

⁷ Општа декларација о људским правима, 1948, члан 25.

⁸ Службени гласник Републике Српске“, број 54/19.

⁹ Службени гласник Републике Српске“, бр. 37/12, 90/16 и 94/19.

¹⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број 97/16.

¹¹ Службени гласник Републике Српске, број 101/11.

Под општим условима се мисли да су држављани Републике Српске и Босне и Херцеговине или страни држављани који имају дозволу за привремени или стални боравак у Републици Српској, да имају пријављено пребивалиште или боравиште у јединици локалне самоуправе у којој остварују право на стамбену јединицу, најмање три године непрекидно у тренутку расписивања јавног конкурса, да немају у посједу или власништву непокретност на територије Босне и Херцеговине, или је она неусловна за живот у смислу непостојања електроинсталација, водоводних и санитарних инсталација и пријетња је по здравље или стамбена јединица није одговарајуће површине, с обзиром на број чланова породичног домаћинства и да мјесечни приходи по члану домаћинства не прелазе износ од 35% просјечне нето плате остварене у Републици у претходној години.

Посебни услови се односе на број чланова породичног домаћинства, стамбени статус, (становање у колективном виду алтернативног смјештаја, по прописима несигурном и неодговарајућем смјештају као што су нпр. куће на клизишту, становање са другим породицама и подстанарство дуже од пет година), социјални статус, припадност рањивим категоријама и припадност посебним категоријама.

Према прописаном начину оцјењивања испуњености услова, може се закључити да је фокус стављен на младе и младе брачне парове до 35 година, лица са дефицитарним занимањима, рањиве категорије као што су расељена лица и избјеглице, демобилисане борце, ратне војне инвалиде од пете до десете категорије, повратнике по споразуму о реадмисији, жртве ратне тортуре, самохране родитеље, породице са троје и више дјеце, младе без родитељског старања, те кориснике права која им припадају на основу закона којим се прописује социјална заштита као што су материјално необезбијеђена и за рад неспособна лица, лица са инвалидитетом, старија лица без породичног старања, жртве насиља у породици и друга лица у складу са законом.

Међутим, постоји проблем утврђивања испуњености услова јер до сада није успостављен јединствен систем идентификовања породица и појединаца у стању социјалне потребе, а који би подразумеивао провјеру условности стамбених јединица, статуса имовине и прихода, односно израду социјалне карте.

Овим законом је дефинисан и начин управљања и одржавања стамбених јединица - власник има право, али и обавезу да организује управљање и одржавање зграде, односно заједничких дијелова зграде, земљишта под зградом, земљиштем које служи за редовну употребу зграде, као и стамбених јединица које користе носиоци права социјалног становања. С друге стране, сам корисник је обавезан да одржава стамбену јединицу коју користи и да активности прилагоди кућном реду у згради. То значи да је дужан да обавља одређене послове ради очувања затечених вриједности стана, односно зграде као цјелине те да одговара за штету насталу због небриге или неодржавања стана. Корисник није овлаштен вршити у стану било какве преправке и реконструкције без писмене сагласности власника, те је обавезан организовати и сносити трошкове поправки у стану, дијелу стана или на другим дијеловима зграде или уређајима, инсталацијама и опреми које проузрокује намјерно или непажњом, или их проузрокују чланови његовог породичног домаћинства или особе које су у стану и згради уз његов пристанак.

Када су у питању закупнине, одређено је да Скупштина јединице локалне самоуправе доноси Одлуку о висини закупнине узимајући у обзир тип стамбене јединице, зону стамбене јединице, коефицијент погодности, трошкове осигурања од основних ризика, као и трошкове амортизације, управљања, одржавања заједничких дијелова зграде, осигурање и ризик наплате. Посебно је наглашено да трошкови комуналних услуга, као трошкови становања, не улазе у цијену закупнине. Дата је могућност додјеле субвенција за трошкове закупнине корисницима који се налазе у стању социјалне потребе, који немају никаква новчана примања или им приходи не прелазе износ од 20% просјечне нето плате запослених у Републици Српској за претходну годину по члану домаћинства.

Законом о социјалној заштити (члан 25, 58, 78. и 79) је предвиђен ангажман центара за социјални рад на припреми социјалне анамнезе неопходне за одабир корисника социјалног становања те вођењу евиденције корисника и њиховог статуса што представља значајан извор информација за планирање пројеката социјалног становања.

Према **Закону о локалној самоуправи** (члан 18, 19 и 20) локалне заједнице су надлежне за усвајање програма развоја општине/града, усвајање урбанистичких планова, издавање локацијских услова и одобрења за грађење, обезбјеђивање услова и обезбјеђивање начина

изградње у области стамбено-комуналних дјелатности за прописивање правила одржавања реда у стамбеним зградама, увођење накнаде за етажне власнике, одређивање висине закупнине за кориштење и одржавања станова којима управља и слично.

У складу са тим, Скупштина града Зворник је донијела Одлуку о фонду стамбених јединица социјалног становања, Одлуку о висини закупнине и Одлуку о поступку субвенционисања закупнине.

Одлуком о фонду стамбених јединица је утврђен број расположивих (37, у изградњи) и потребних (77) стамбених јединица и право власништва и располагања фондом стамбених јединица на подручју града Зворника.

У Одлуци о висини закупнине за кориштење стамбених јединица социјалног становања стоји да се висина закупнине одређује на основу обрачуна свих стварних трошкова прибављања и кориштења стамбене јединице те да се приликом обрачуна узимају у обзир тип и зона стамбене јединице, коефицијент погодности, трошкови осигурања од основних ризика, амортизације, управљања и одржавања и ризика наплате. Утврђено је да се закупнина може кретати у распону од $1,00 \text{ KM/m}^2$ до $1,20 \text{ KM/m}^2$, да се уплаћује на посебан рачун и да се средства прикупљена на том рачуну могу користити само у сврху одрживог управљања и одржавања јединица социјалног становања.

Одлуком о поступку субвенционисања закупнине за кориштење стамбених јединица социјалног становања је дефинисан поступак остваривања права на субвенцију закупнине, корисници који имају право на субвенцију (који се налазе у стању социјалне потребе, који немају никаква новчана примања или им приходи не прелазе износ од 20% просјечне нето плате запослених у Републици Српској за претходну годину по члану домаћинства), висина стопе (50% за рањиве категорије и младе брачне парове, 100% за кориснике права која им припадају на основу закона којим се прописује социјална заштита) и период (12 мјесеци, уз могућност продужења) субвенције, као и извори финансирања (буџет Града и Републичког секретеријата за расељена лица и миграције).

Такође, Градоначелник је донио Правилник о поступку додјеле стамбених јединица социјалног становања и Правилник о начину управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања.

Правилником о поступку додјеле стамбених јединица социјалног становања је дефинисан начин провођења конкурсне процедуре за додјелу јединица социјалног становања, формирање и рад комисије, поступак утврђивања испуњености општих и посебних услова и утврђивања листе корисника стамбених јединица које морају бити одговарајуће површине (за једно лице већа од 25m^2 , за сваког следећег члана породичног домаћинства већа за 7m^2 с тим што укупна површина стамбене јединице не може бити већа од 81m^2). Предвиђено је да се у изузетним случајевима, лицима која су остала без стамбене јединице услед више силе и лицима која због лијечења малолетног дјетета имају потребу боравити на подручју Зворника дуже од 10 дана, Градоначелник може додјелити стамбену јединицу на привремено кориштење без јавног конкурса, док трају разлози за њено кориштење.

У Правилнику о начину управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања су јасно дефинисана права и обавезе Града као власника/закуподавца и корисника/закупопримца у вези са организовањем и сношењем трошкова тачно одређених врста радова у оквиру текућег и инвестиционог одржавања, хитних и нужних поправки и поправки послје природне непогоде.

Стратегија развоја социјалног становања Републике Српске 2020-2030 је одредила основне елементе у области социјалног становања који се у наредних 10 година требају развијати како на републичком тако и на локалном нивоу¹².

У Стратегији интегрисаног развоја града Зворник за период 2018-2027. година је дефинисана визија Зворника као отвореног и пословног града који спаја традицију и нове вриједности и пружа једнаке могућности за свакога. За други стратешки циљ је постављено

¹² Циљ 1. Унапријеђена постојећа институционална и законодавна основа социјалног становања у Републици Српској; Циљ 2. Повећан фонд стамбених јединица социјалног становања; Циљ 3. Успостављена контрола управљања и одржавања фонда стамбених јединица социјалног становања; Циљ 4. Обезбијеђена социјална сигурност и побољшани животни услови породичним домаћинствима кроз доступност стамбених јединица социјалног становања.

унапријеђење квалитета друштвеног живота на подручју града Зворника. Њему одговарају секторски циљ 2.1.¹³ и програм 2.1.2.¹⁴ под који је подведен пројекат 2.1.2.3. Затварање колективних центара.

У складу са свим тим, овом Стратегијом се утврђују циљеви одрживог развоја социјалног становања у граду Зворнику за наредних десет година. Њен саставни дио је Акциони план који ће се доносити за сваку годину реализације Стратегије.

5. АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА

5.1. Општи подаци о граду Зворнику

5.1.1. Геостратешки положај

Град Зворник¹⁵ заузима територију површине 371,95 km² и спада у ред развијених јединица локалне самоуправе у Републици Српској¹⁶. Обухвата 68 насељених мјеста која су организована у 61 мјесну заједницу.

Центар субрегије Зворник коју чине град Зворник и општине Милићи, Сребреница, Власеница, Братунац, Осмаци и Шековићи. При томе се гранични са општинама Братунац, Милићи, Власеница, Шековићи, Осмаци, Сапна, Угљевик и градом Бијељина.

Зворник се налази на граници са Републиком Србијом са којом остварује друмску и жељезничку везу преко четири моста на ријеци Дрини¹⁷:

- Каракај – међународни гранични прелаз I категорије у друмском саобраћају,
- Шепак – међународни гранични прелаз за путнички промет у друмском саобраћају,
- Зворник – међународни гранични прелаз за жељезнички саобраћај,
- Зворник Стари мост – гранични прелаз за погранични саобраћај.

Готово подједнако је удаљен од већих градова у земљи и региону – Сарајева 140 км, Новог Сада 154 км, Београда 170 км и Бања Луке 216 км.

Како Зворник лежи на источним обронцима Мајевице, морфологија терена је највећим дијелом брдско-планинска¹⁸. Узвишени вијенци се испречују на југу, западу и сјеверозападу. На истоку је ријека Дрина низ чију обалу се, само једним уским појасом, излази у равницу Семберију.

Клима је умјерено-континентална. Љета су топла, а зиме хладне тако да долази до великих температурних колебања. Падавине су равномјерно распоређене у току године¹⁹. Средња релативна влажност ваздуха износи 78%. Вјетрови су ријетки и слаби (највеће брзине 3,4m/s). Углавном су југозападног правца и каналисани су долином ријеке Дрине. Појава магле је честа. Осунчаност је 45% или 2005 часова годишње. Међутим, могућност кориштења сунчеве енергије у сврху производње електричне и/или топлотне енергије је условљена диспозицијом објеката у простору и мора бити испитана за сваки појединачни случај.

Може се закључити да Зворник има повољан гео-стратешки положај. Сједиште је административних, привредних и друштвених активности у окружењу што значи да има међуопштински, али и међудржавни значај који може допринети његовом јачем развоју.

5.1.2. Становништво

Према попису становништва из 1991. године, град Зворник је имао 81.111 становника.

Попис из 2013. године је показао да на територији града Зворник живи 54.407 становника који образују 17.690 домаћинства и имају 23.336 станова.

¹³ Секторски циљ 2.1. Унаприједити дотупност и квалитет услуга из области управе, социјалне и здравствене заштите, Стратегија интегрисаног развоја града Зворник за период 2018-2027. год, стр. 56.

¹⁴ Програм 2.1.2. Обезбјеђивање услова за остваривање права из области социјалне заштите, Стратегија интегрисаног развоја града Зворник за период 2018-2027. година, стр. 57.

¹⁵ Закон о граду Зворнику (Службени гласник Републике Српске, број 106/2015).

¹⁶ Одлука о степену развијености јединица локалне самоуправе Републици Српској за 2017. годину (Службени гласник Републике Српске, број 93/16)

¹⁷ Одлука о одређивању граничних прелаза у БиХ, Службени гласник БиХ број 39/12.

¹⁸ Просјечна надморска висина је 325m.

¹⁹ Просјечна годишња количина падавина је 850mm/m² атмосферског талога у облику кише и снијега.

Просјечан број чланова домаћинства износи 3,07 што је незнатно мање од републичког (3,20) и државног просјека (3,26).

Просјечна старост становништва града Зворник је 39,39 година. То се може сматрати његовом компаративном предношћу с обзиром да је просјечна старост становништва у Републици Српској 41,72 година, а у БиХ 39,50 година.

Табела 1. Старосна структура становништва

Године старости	М	Ж	С
До 14 година	4.419	4.291	8.710
Од 15 до 29 година	5.548	4.992	10.540
Од 30 до 65 година	13.795	14.065	27.860
Преко 65 година	2.995	4.256	7.251
Укупно	26.757	27.604	54.407

Извор: Завод за статистику Републике Српске, Резултати пописа 2013. године

Млади узраста од 15 до 29 година чине 19,37% становника града Зворник. Највећи број њих стиче или је већ стекло високо образовање на универзитетима у Источном Сарајеву, Бања Луци, Београду и Новом Саду. Често тамо и остају тако да се локална заједница суочава са трендом смањења људског потенцијала који се треба брзо зауставити кроз обезбјеђивање квалитетнијих услова за живот и рад.

Највећи број (50,21%) становника је старости између 30 и 65 година. С обзиром да су у животно и радно најпродуктивнијем добу, инструменти социјалне (социјално становање) и активне политике запошљавања (преквалификације, доквалификације, самозапошљавање и сл.) требају бити усмјерене управо на њих.

Како жене чине 51% становника града Зворник, њихово јачање и укључивање у све друштвене токове је од велике важности за развој заједнице.

Етничка структура становништва је промијењена након ратних сукоба. Осим расељавања, узрок томе је било и одвајање дијела рубне територије настањене бошњачким становништвом из састава тадашње општине Зворник и њеног припајања Федерацији БиХ.

Данас је град Зворник међу локалним заједницама са највећим удјелом повратничке популације (36,49%) којој треба обезбједити социо-економске услове за одрживи повратак.

Табела 2. Етничка структура становништва

Етничка/национална припадност	1991.			2013.		
	М	Ж	С	М	Ж	С
Срби	14.760	16.100	30.860	18.452	18.790	37.242
Бошњаци	20.700	27.400	48.100	8.206	8.569	16.775
Хрвати	46	76	122	17	86	103
Остали	425	535	960	55	65	120

Извор: Завод за статистику Републике Српске, Резултати пописа 2013. године

У градском језгру живи 11.082 или 20,36% становника. У пет приградских насеља (Каракај, Улице, Економија, Дивич, Кула Град) има 7.100 или 13,04% становника. Преосталих 36.225 или 66,6% становника насељава рурално подручје - највећи број житеља имају мјесне заједнице Брањево, Козлук, Локањ, Пилица и Крижевићи.

Циљ је да се обезбједи одржив и равномјеран развој како би сви становници имали једнако доступне јавне услуге и квалитет живљења.

У Зворнику је присутан тренд смањења броја рођених. Истовремено расте број умрлих.

Табела 3. Број рођених и умрлих

Година	Број рођених			Природни прираштај	Број умрлих		
	М	Ж	С		М	Ж	С
2016.	195	160	355	-143	268	230	498
2017.	189	164	353	-165	261	251	518
2018.	196	195	391	-112	250	253	503
2019.	200	214	414	-119	278	255	533
2020.	228	216	444	-145	301	288	589

Извор: Републички завод за статистику; Градска управа града Зворник, Одјељење за општу управу

Социјално становање, уз наставак спровођења активних мјера популационе политике које су утврђене на ентитетском и/или локалном нивоу (накнада незапосленим породиљама, финансирање трећег покушаја вјештачке оплодње, подршка породицама са четворо и више дјеце и сл.), а нарочито уз обезбјеђивање могућности за (само)запослење, може допринијети заустављању даљег пада природног прираштаја.

Све је чешћа појава унутрашњих миграција које с једне стране убрзавају процес урбанизације, а с друге носе опасност од пражњења сеоских домаћинстава и старења села. То треба узети у обзир приликом формирања фонда социјалног становања.

Табела 4. Подаци о укупним миграцијама становништва

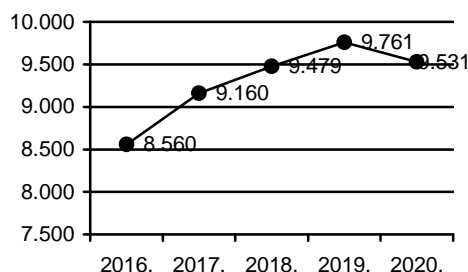
Година	Број одсељених становника	Број досељених становника
2016.	430	342
2017.	371	1.315
2018.	326	1.383
2019.	391	1.905
2020.	353	987

Извор: Полицијска управа Зворник

У Зворник се досељава значајан број становника из сусједних општина и регије који имају квалификације за заснивање радног односа у локалној привреди. Међутим, дио радно способног становништва које не може пронаћи запослење и остварити приходе који су довољни за обезбјеђивање стана и других основних услова за живот, одлази на привремени рад у иностранство, а у догледно вријеме одводи и остале чланове породице.

Према резултатима пописа из 2013. године, у Зворнику је 45.697 радно способних становника (84% од укупног броја становника).

Подаци Републичког завода за статистику показују да на подручју града Зворник расте број запослених. Разлог томе је проширење капацитета прерађивачке индустрије, али и давање подстицаја за запошљавање у привреди од стране републичких и локалних органа власти.

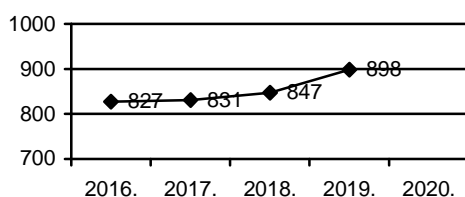

Слика 1. Број запослених

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске

Највише је укупно запослених у прерађивачкој индустрији (31,30%) и трговинској дјелатности (15,50%). Слиједи образовање (9,14%), здравствена заштита и социјални рад (8,53%), јавна управа и одбрана (7,61%), саобраћај и складиштење (7,23%), грађевинарство (5,12%), хотелијерство и угоститељство (4,58%). У пољопривреди је регистровано тек 0,77% запослених.

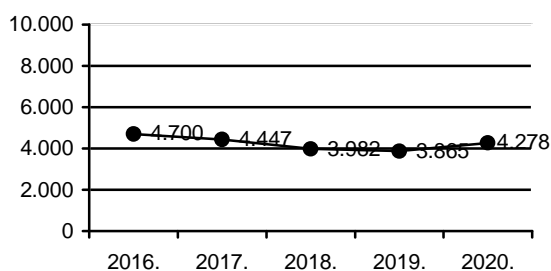
У периоду од 2016. године до 2019. године дошло је до раста просјечних нето плата запослених тако да она не одступа значајно од просјечне нето плате у Републици Српској. Очекује се да се тај тренд настави и у 2020. години.

Слика 2. Просјечна нето плата запослених на подручју града Зворник

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске

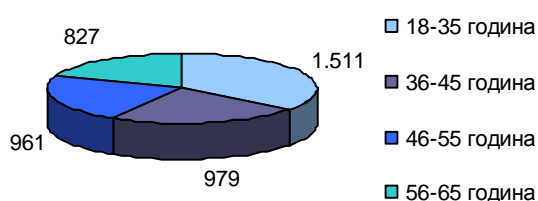
Кретање броја запослених, прати кретање броја незапослених лица.

Слика 3. Број незапослених лица

Извор: Републички завод за запошљавање Републике Српске, Филијала Зворник

Највише незапослених је старосне доби од 18 до 35 година (35,32%). Овај податак се треба имати у виду приликом креирања стамбене политике и програма социјалног становања.

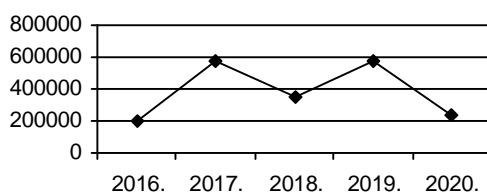
Слика 4. Старосна структура регистрованих незапослених лица која траже посао

Извор: Завод за запошљавање Републике Српске, Филијала Зворник

Када се саберу претходно наведени број запослених и број незапослених, долази се до податка да радну снагу Зворника чини 13.809 запослених и незапослених лица.

Узимајући све напред речено може се израчунати да је 2020. године стопа активности²⁰ била 30,21%, док је стопа запослености²¹ била 20,85%, а стопа незапослености²² 30,97%.

То значи да је у току последњих пет година стопа активности порасла за 1,19%, а стопа запослености за 2,11%, док је стопа незапослености смањена за 4,47%²³. Томе су свакако допринела издвајања средстава из градског буџета у сврху додјеле подстицаја за запошљавање.

Слика 3. Додјела подстицаја за запошљавање из буџета Града Зворник

Извор: Одјељење за привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности

Треба нагласити да је укупна вирједност Пројеката запошљавања и samozapoшљавања и суфинансирања приправника: високе, више и средње стручне спреме и других незапослених лица путем Јавног позива чији је период реализације 2020-2021. година, 708.120 KM и да је 239.850 KM планирано за 2020. годину, а 468.270 KM за 2021. годину

²⁰ Стопа активности = (радна снага/радно способно становништво) x 100.

²¹ Стопа запослености = (запослена лица/радно способно становништво) x 100.

²² Стопа незапослености = (незапослена лица/радна снага) x 100.

²³ Стопа активности у 2016. години је била 29,01%, стопа запослености 18,73%, а стопа незапослености 35,44%.

У наредном периоду би ова средства требала бити усмјерена на подстицај запошљавању и самозапошљавању посебно осјетљивих и тешко запошљивих категорија радно способног становништва (сиромашне вишечлане породице, млади са сметњама у развоју, родитељи дјеце са сметњама у развоју, особе са проблемима менталног здравља, жртве насиља у породици и лица у ризику од насиља у породици и др) које су и потенцијални корисници стамбених јединица социјалног становања, а како би им се омогућило да самостално стекну приходе довољне за покривање трошкова живота и задовољавања друштвених потреба.

Опадајућа стопа природног прираштаја и негативан миграцијски салдо могу довести до смањења укупног број становника, а тиме и понуде радне снаге и расположивости људског капитала. Због тога постоји потреба за ефикасним спровођењем свих мјера популационе политике - осим финансијских давања која су већ установљена, она мора обухватити и обезбјеђивање социјалног становања, унапређење система образовања, развоја привреде и предузетништва, итд. На тај начин ће се унаприједити услови за живот и стање у економији, а тиме и умањити емиграцијски токови.

5.1.3. Распоживи развојни ресурси

Град Зворник располаже са разноврсним природним богатствима која су значајнија са аспекта квантитета, него квалитета.

На подручју града Зворник постоје налазишта неколико врста минералних сировина која су била предмет детаљних анализа. Међу њима су технички грађевински камен кречњак на локалитету „Јошаница“, кварцни конгломерати и пјешчари на локалитетима „Бијела стијена“ и „Бусија“, минералне воде у Козлуку и Киселјаку, пијесак и шљунак у алувијалним наносима ријека Дрине и Сапне, у мањим алувијонима осталих притока Дрине и у наслагама Зворничког језера.

Утврђено је да постоје и металичне минералне сировине и то олова и цинка на локалиту Мајданиште (МЗ Дрињача и МЗ Каменица), олова на локалитету Веоче (МЗ Ђевање), галенита на локалитету планинског врха Јасенић планине Гркиња и сфалерита на локалитету Спасојевица (МЗ Глумине и МЗ Ораовац). Налазишта ових и других минералних сировина међу којима су украсни камен, сига, цигларска и бентонитска глина, још увијек нису довољно истражена.

Земљишни покривач града Зворник је врло хетероген, како у погледу заступљености системских јединица, тако и у погледу својстава земљишта.

Према статистичким подацима, пољопривредног земљишта је 20.760ха (55,86% укупне површине града Зворник). Од тога су 15.924ха баште и оранице. Воћњаци се простиру на 2.593ха, а пашњаци на 1.897ха. Ливада је 341ха.

У погледу квалитета, пољопривредно земљиште се може подијелити на три групе. Прву чини земљиште од друге до четврте категорије (6.056ха), другу земљиште пете и шесте категорије (11.260ха), а трећу земљиште седме и осме категорије (3.444ха).

Површина неплодног земљишта је 2.694ха (7,20% укупне површине града). У приватном власништву је 602ха, а у јавном власништву 2.092ха.

Приватне земљишне парцеле су релативно уситњене. Највећи је број домаћинстава (око 8.000) која располажу са до укупно 1,5ха пољопривредног земљишта. Приближно 1.500 домаћинстава има између 1,5ха и 5ха, а тек око 1.000 домаћинстава преко 5ха пољопривредног земљишта.

Под шумама је 13.741ха што је 36,94% од укупне површине града. Оне се могу подијелити према квалитету и условима за развој на шуме од треће до седме категорије. Веома мало је шума треће категорије чија станишта су високо продуктивна. Нешто више је шума четврте и пете категорије која немају посебна ограничења у погледу намјене и кориштења простора. Шуме шесте категорије су на стрмијим теренима па је интезитет њихове сјече мањи, а шуме седме категорије имају само заштитни карактер.

С обзиром да високе шуме са природном обновом чине тек 36%, високе деградирание шуме 7%, шумске културе 13%, а изданачке шуме 35% укупне површине под шумама, може се рећи да структура шума није најповољнија и да због тога експлоатација шумске дрвне масе нема већи развојни потенцијал.

Подручје града Зворник је веома богато водним ресурсима. Хидрографску мрежу чини 12 сливних подручја, велики број мањих и већих површинских бујичних токова и извора равномерно распоређених по читавој територији града. Сви они теку од западних планинских подручја према истоку и представљају директне или индиректне притоке ријеке Дрине која, заједно са Зворничким језером, представља источну границу града Зворник²⁴ и основ за планирање дугорочног развоја - располажу са значајним енергетским, туристичким, спортско-рекреативним, пољопривредним (мелиорације, наводњавање) и саобраћајним потенцијалом²⁵.

Дрина је највећа десна притока ријеке Саве која има међународни значај. Доњи дио њеног тока укупне дужине од 82,6km и са укупним падом од 59,4m, протеже се од ушћа у Саву до Зворника (СТ 90,0km) где је 1955. године изграђена ХЕ Зворник са прибранско-проточним постројењем.

На тај начин је настало Зворничко језеро дуго 25km, широко од 200m до 3km и дубоко до 39m. Међутим, просјечна дубина износи од 5m до 8m јер је 50% базена засуто ерозивним наслагама из бујичних водотокова које се уливају у језеро. На његовим обалама постоји велики број викенд кућа које користе приватни власници и њихови гости за одмор и бављење рекреативним активностима на води (сплаварење, регата, пловидба, пливање), те ловом и риболовом јер је језеро станиште пастрмке, липљена, младице, клена, мрене, шкобаља, сома и штуче, као и дивљих патки (глувара). То даје могућност за развој активног туризма.

Значајан хидроенергетски потенцијал имају и ријеке Дрињача (проток од 6,5m³/s) и Сапна (максималан проток од 14 m³/s)

Због велике потисне моћи воде из горњег и средњег тока и малог пада у доњем току, Сапна врло често плави. До најкритичнијих ситуација долази када истовремено порасте водостај ријеке Дрине. Тада се Сапна излива на веће површине плодног земљишта, плави значајан број стамбених и привредних објеката те прекида комуникацију на путним правцима М4 и М19. Да би се то спријечило, регулисан је њен ток у дијелу од Цера до ушћа у Дрину.

Остали водотоци, као што су Хоча и Локањска ријека, бујичног су карактера. Приликом обилнијих падавина, изливају се из својих корита причињавајући велике материјалне штете у подручјима кроз која протичу.

Ради заштите од нових поплава и смањивања ризика од природних катастрофа, предузимају се мјере регулисања ових и других ријечних корита у фазама.

Град Зворник има значајно културно-историјско наслеђе које се може искористити у сврху одрживог развоја.

Археолошко налазиште у Дардаганима потиче из периода између 1. и 5. вијека. То је највећи римски каменолом (неогеног кречњака) на Балкану, а вјероватно и најпространији и најбоље очувани римски камени споменик јамског типа у Европи. Међутим, нерјешени имовинско-правни односи спречавају његово стављање у функцију развоја.

Градитељска цјелина Стари град Зворник (Ђурђев град) је изграђена крајем 13. или почетком 14. вијека. Чине је три међусобно повезана дијела: Доњи, Средњи и Горњи град. Проглашена је за национални споменик Босне и Херцеговине.

Од знаменитости се издваја још Мост краља Александра I Карађорђевића који је изграђен 1929. године. Мост има историјску и архитектонску вриједност и проглашен је за заштићени историјски објекат.

На подручју Зворника се налази још вриједних остатака материјалне културе. Завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске је евидентирао 51 културно добро и 37 археолошких локалитета (13 налазишта из праисторијског периода, два из времена антике, девет из римског доба и 14 из средњег вијека). Они представљају важан дио културно-историјског наслеђа са великим туристичким потенцијалом, али због недостатка средстава за рјешавање имовинско-правних односа и истраживања нису направљени кораци ка њиховој адекватној валоризацији, заштити и промоцији.

Све ове развојне потенцијале треба узети у обзир приликом планирања мјера социјалног становања, што у просторном, што у економском смислу.

²⁴ Ријека Дрина протиче дуж цијеле територије општине Зворник - 49,5 km.

²⁵ Просторним планом Републике Српске предвиђена је изградња хидроенергетских објеката (ХЕ Козлук 67,2mW, Дрина I, II и III по 68,5 mW) и идентификована могућност отварања пловног пута.

5.1.4. Здравствена заштита

ЈУ Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Филијала Зворник је 2017. године осигуравао 29.364, а 2018. године 29.709 лица. Године 2019. је дошло до промене законодавства тако да су и незапослена лица која су поднијела пријаве у прописаном року остварила право на здравствено осигурање преко ове установе. Због тога је до краја 2019. године било 40.653, а 2020. године 38.033 осигураника.

Примарну здравствену заштиту по моделу породичне медицине на подручју града Зворника и општине Осмаци пружа ЈЗУ Дом здравља Зворник у којој је запослено 259 медицинских радника од којих је 189 медицинских и 70 немедицинских радника.

Међу медицинским радницима је 30 доктора медицине, 21 доктор медицине специјалиста, седам доктора стоматологије, два доктора стоматологије специјалиста, један ВСС дипломирани лекар здравствене његе, 22 ВШС медицинских техничара, 102 ССС медицинских техничара, три ВСС медицинска сарадника од којих је један специјалиста.

Услуге тренутно запослених медицинских радника се пружају у главној згради ЈЗУ Дом здравља смјештеној у градском језгру (4.774 м²) и пет амбуланти у насељима Челопек, Брањево, Козлук, Петковци и Дрињача, као и у двије амбуланте на подручју општине Осмаци (амбуланта у Осмацима и амбуланта у Цапардама). Главна зграда је изграђена 1985. године и у току је њена реконструкција.

ЈЗУ Дом здравља Зворник је образовала десет медицинских (Служба породичне медицине, Служба рентген и ултразвучне дијагностике, Центар за заштиту менталног здравља, Центар за базичну рехабилитацију у заједници, Служба опште стоматологије, превентивне и дјечије стоматологије и стоматолошки лабораториј, Служба хигијенско-епидемиолошких послова, Специјалистичка амбуланта из области педијатрије, Специјалистичка амбуланта из области гинекологије, Служба лабораторијске дијагностике, Служба хитне медицинске помоћи и хитни санитарски превоз) и двије немедицинске (Служба општих, правних и кадровских послова са Сектором техничких послова и Сектором за увођење, праћење и побољшање квалитета и сигурности здравствених услуга, Служба економско финансијских послова са Сектором за снабдијевање лијековима и медицинским средствима) службе.

У оквиру Службе породичне медицине постоји 27 тимова породичне медицине. У Служби хитне медицинске помоћи је шест тимова. По један тим имају Центар за базичну рехабилитацију у заједници и Центар за заштиту менталног здравља. Специјалистичка амбуланта из области педијатрије и Специјалистичка амбуланта из области гинекологије имају по два тима. Остале службе немају уже организационе јединице.

Са оваквим ресурсима, ЈЗУ Дом здравља Зворник годишње је током 2019. године пружио 677.537 услуга за 46.867 регистрованих лица. Око 11% тих услуга су превентивног, а 89% куративног и рехабилитационог карактера.

Табела 5. Финансирање примарне здравствене заштите

Извори финансирања	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Дотација из буџета Града Зворника	230.500	240.261	254.000	266.242	263.000
Учешће Фонда здравственог осигурања	5.122.650	5.118.965	5.248.260	5.067.879	5.571.562
Учешћа корисника здравствене заштите	328.264	340.868	349.278	347.216	188.971
Учешћа других извора	236.505	264.446	267.720	357.274	694.832
Укупни буџет ЈЗУ Дом здравља Зворник	5.917.919	5.964.540	6.119.258	6.038.611	6.718.365

Извор: ЈУ Дом здравља Зворник

ЈУ Болница Зворник пружа секундарну здравствену заштиту становницима града Зворника и општина Осмаци, Шековићи, Милићи, Власеница, Сребреница и Братунац.

У ЈУ Болница постоји шест одјељења: (Одјељење за хируршке гране, Одјељење за интернистичке гране, Одјељење за гинекологију и акушерство, Одјељење за педијатрију, Одјељење за офталмологију, Одјељење за ОРЛ) и 10 служби (Служба за анестезију и реанимацију са интензивном његом, Служба за радиологију, Лабораторијска служба, Служба за микробиологију, Патолошка служба, Болничка апотека, Правна служба, Економско-финансијска служба, Техничка служба, Служба за континуирано унапређење квалитета).

У ЈУ Болница ради укупно 246 медицинских и 98 немедицинских радника (укупно 344). Од медицинских радника је 67 доктора медицине, 122 медицинских сестара/техничара, 18 акушерских сестара, три педијатријске сестре, два санитарна техничара, 10 радиолошких

техничара, 17 лабораторијских техничара, два фармацеутска техничара, један физиотерапеутски техничар и четири здравствена сарадника (један логопед, један ортоплеоптичар и два фармацеутска техничара).

Сам објекат ЈУ Болница је смјештен у градском језгру. Реконструисан је у складу са захтјевима енергетске ефикасности, али се због потребе за његовим унутрашњим уређењем, опремањем и проширењем реализује пројекат реконструкције постојећег и изградње новог болничког блока.

У Зворнику је смјештен Регионални центар ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске који обавља социјално-медицинску, хигијенско-еколошку, епидемиолошку и микробиолошку здравствену дјелатност на подручју регије Бирач и регије Бијељина. У оквиру Регионалног центра Зворник, постоје четири одјељења (Одјељење за хигијену, Одјељење за епидемиологију, Одјељење за социјалну медицину и економику здравства, Одјељење за заједничке послове) и једна служба (Служба за хигијенске и микробиолошке анализе).

Здравствене услуге на подручју града Зворник пружа још 17 приватних здравствених установа. Посебно је значајна Пословна јединица глобалне групације „Fresenius Medical Care“ која једина у широј регији Бирач пружа услуге хемодијализе.

5.1.5. Социјална заштита

ЈУ Центар за социјални рад Зворник је надлежан за пружање свих врста социјалне заштите појединцима, породицама и угроженим групама са подручја града Зворник.

У Центру за социјални рад је запослено 13 стручних радника од којих су три социјална радника, два дипломирана психолога, један специјални педагог-дефектолог и један дипломирани правник. Они су организовани у три стручна тима који се баве породичном правном заштитом, заштитом од насиља у породици и од злостављања и занемаривања малољетних лица, те дјецом и омладином са проблемима у понашању.

Табела 6. Број малољетних корисника услуга ЈУ Центар за социјални рад Зворник

Год	Укупно	Угрожени породичном ситуацијом	Лица са сметњама у психофизичком развоју	Лица друштвено неприхватљивог понашања	Психички болесна лица	Лица у стању различитих социјално-заштитних потреба	Без специфичне категорије
2016.	2.026	439	477	152	75	883	-
2017.	2.323	438	488	181	74	893	249
2018.	1.883	363	497	149	82	792	-
2019.	2.221	379	596	138	87	804	217
2020.	2.301	256	709	119	91	905	221

Извор: ЈУ Републички завод за статистику

Из претходне табеле се види да се број малољетних корисника услуга ЈУ Центар за социјални рад у последње три године повећава. Међу њима је највише малољетних лица у стању различитих социјално-заштитних потреба. Иако је постојао тренд смањења, у последних годину дана је дошло до наглог повећања њиховог броја. Одмах после њих су малољетна лица са сметњама у психофизичком развоју чији број се стално повећава, а нарочито у последње двије године. Иако се број малољетних лица угрожених породичном ситуацијом смањило за више од 100, они и даље чине значајан број корисника услуга ЈУ Центар за социјални рад. Број малољетних лица друштвено неприхватљивог понашања и без специфичне категорије је остао приближно исти.

Табела 7. Број пунољетних корисника услуга ЈУ Центар за социјални рад Зворник

Год	Укупно	Корисници субвенцијом нисања трошкова	Лица са сметњама у психичком и физичком развоју	Лица друштвено неприхватљивог понашања	Психички болесна лица	Лица која немају довољно прихода за издржавање	Лица у стању различитих социјално-заштитних потреба
2016.	4.237	28	427	324	129	2.461	868
2017.	4.137	29	506	333	134	2.474	661
2018.	3.832	39	547	351	163	1.927	805
2019.	3.858	50	601	355	198	1.831	823
2020.	3.832	42	585	343	201	1.843	818

Извор: ЈУ Републички завод за статистику

Број пунољетних корисника услуга ЈУ Центар за социјални рад Зворник се након повећања 2019. године, поново смањено. При томе се незнатно смањено број корисника субвенција, број лица друштвено неприхватљивог понашања и број лица у стању различитих социјално-заштитних потреба. Заустављен је тренд пораста броја лица са сметњама у психичком и физичком развоју и броја психички болесних лица, као и тренд пада броја лица која немају довољно прихода за издржавање.

Из претходне двије табеле се може закључити да се од 2018. године укупан број корисника ЈУ Центар за социјални рад стално повећава. У складу са тим, повећава се и број услуга које ова установа пружа.

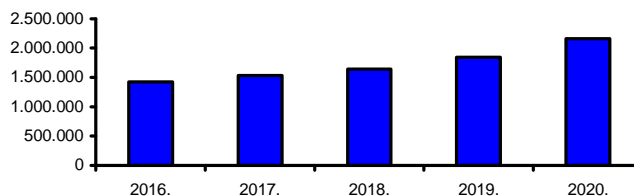
Табела 8. Број услуга/помоћи ЈУ Центар за социјални рад према врстама

Врста услуге/помоћи	Број корисника				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Стална новчана помоћ	171	167	148	140	138
Наканада на име његе и помоћи	920	995	1.087	1.149	1.216
Смјештај у хранитељску породицу	12	12	12	14	13
Смјештај у сопствену породицу	9	11	12	11	12
Смјештај у установе социјалне заштите	25	23	23	23	21
Лична инвалиднина			92	145	198
Једнократне новчане помоћи	442	369	435	431	369
Здравствено осигурање	45	53	45	41	30
Укупно	1.642	1.630	1.854	1.954	1.997

Извор: ЈУ Центар за социјални рад Зворник

При томе се стално смањује број корисника сталне и једнократне новчане помоћи те здравственог осигурања, а повећава број накнада на име његе и помоћи и личних инвалиднина. Број корисника услуга смјештаја у хранитељску и сопствену породицу те смјештаја у установе социјалне заштите.

Финансирање ЈУ Центар за социјални рад Зворник се највећим дијелом врши из буџета Града те дотација Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске. Износи који се издвајају су све већи из године у годину.

Слика 4. Извори и висина прихода ЈУ Центар за социјални рад
Извор: Одјељење за привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности

ЈУ „Дом за старија лица“ Кисељак пружа услугу смјештаја старијим лицима у стању социјалне потребе на њихов лични и/или захтјев сродника, као и надлежног Центра за социјални рад. Број лица која користе и која су заинтересована за коришћење услуга ове установе варира из мјесеца у мјесец, али има укупно растући тренд: у 2016. години је просјечно годишње било 34, у 2017. години 35, у 2018. години 38, у 2019. години 39, а у 2020. години 48 корисника. Свима њима се пружају услуге смјештаја, исхране, здравствене заштите, одржавања личне хигијене и његе од стране 14 запослених од којих су четири медицинске сестре, те једног спољњег сарадника (социјалног радника).

5.1.6. Борачко-инвалидска заштита

Према евиденцији Одјељења за борачко-инвалидску заштиту Градске управе града Зворник 6.313 лица остварује лична права бораца, 1.309 лична права војних инвалида и 32 личних права цивилних жртава рата (укупно 7.654).

Истовремено 1.377 лица која су чланови породица погинулих бораца (1.265), умрлих војних инвалида (63), цивилних жртава рата (41), погинулих или умрлих војника за вријеме одобреног одсуства из јединице (8), користи права по том основу.

Кроз конкурс за стамбено збрињавање породица погинулих бораца и ратних војних инвалида од I до IV категорије из 2014. године ријешено је питање стамбеног збрињавања свих оних који су се на исти пријавили. У ту сврху је из градског буџета издвојено 381.388 КМ. У току је нови конкурс, а гради се и објекат колективног становања за који је Град Зворник обезбједио 199.770 КМ, а надлежно Министарство 1.182.270 КМ. У будуће треба радити на расписивању нових конкурса те економском јачању и осамостаљивању и укључивању корисника права у друштвени живот заједнице.

5.1.7. Збрињавање расељених лица и обезбјеђивање одрживог повратка

Према подацима Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске, Одсјек Зворник, у колективним центрима Каракај Инжињеринг и Каракај Метално и у алтернативном смјештају живи 28 расељених лица.

Повратника је 16.775 (30,83% укупног броја становника). У сарадњи са државним и ентитетским министарствима надлежним за питања повратка и страним донаторима, континуирано се ради на санацији стамбених објеката, изградњи друштвених објеката, путева, водоводне и канализационе мреже, као и на електрификацији, економској одрживости, миру и помирењу.

Кључну улогу у томе има Комисија за повратак, развој и интеграцију града Зворника коју именује Скупштина града након сваког новог конституисања. Њени задаци су пружање подршке повратку расељених и интерно расељених лица у пријератна мјеста пребивалишта, прикупљање података о расељеним лицима који желе да се врате у или из општине Зворник, обраћање донаторима за помоћ у реконструкцији и поправци кућа повратника, провјера стања инфраструктуре у повратничким мјесним заједницама и подношење захтјева донаторима, провођење јавних позива за додјелу донација одрживог повратка и економске помоћи.

Поред тога, у Скупштинској служби Градске управе града Зворник је систематизовано радно мјесто: стручни сарадник за повратак и обнову објеката по мјесним заједницама. У његовом опису послова је припрема и израда увјерења за поврат имовине, припрема увјерења о стању објеката, израда увјерења о кориснику донације, уређивање базе података обновљених и необновљених објеката по мјесним заједницама, учествовање у раду комисија за одабир корисника донација, обилазак терена по затјеву странака.

На подручју града Зворника дјелују и двије невладине организације фокусиране на питања повратка (БЗК „Препород“ и Удружење за одрживи повратак „Подриње“), али нема оних који се искључиво баве правима расељених лица. У обе области дјелује Црвени крст Зворник.

С обзиром на обавезе затварања колективних центара и омогућавања повратка које су проистекле из међународних конвенција и државних прописа, веома је важно учешће Града Зворника у пројекту „Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја“ (ЦЕБ 2) кроз чију реализацију је омогућена изградња објекта колективног становања са 37 стамбених јединица за лица и породице из колективних смјештаја Каракај Инжењеринг и Каракај Метално, као и у „Државном пројекту стамбеног збрињавања“ (ДПСЗ-БиХ5) кроз који је одабрано 56 корисника.

5.2. Постојећа стамбена ситуација у граду Зворнику

Станоградња је у сталном порасту.

Попис из 2013. године је показао да у Зворнику има 16.676 зграда и 23.336 станова.

Према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске, у периоду од 2016. године до 2019. године су извршени радови на изградњи стамбених зграда у вриједности од 11.248.000 КМ. Тако је завршено још 245 станова.

Према Извјештају о изградњи у 2019. години, издата су 22 одобрења за грађење индивидуалних и вишепородичних стамбених и стамбено-пословних објеката.

Радови на самој изградњи тих објеката су извођени у 2020. години када је издато још седам одобрења за грађење вишепородичних стамбених и стамбено-пословних објеката са 186 станова и 22 одобрења за грађење, доградњу и легализацију индивидуалних стамбених и стамбено-пословних објеката.

Дозвола за градњу објеката са 37 стамбених јединица социјалног становања у оквиру пројекта „Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја“ (ЦЕБ 2) издата је 2019. године, а

радови су започети 2020. године. Тих 37 станова представља 3% укупног броја стамбених јединица социјалног становања у Републици Српској (1.258).

С обзиром да су ове стамбене јединице још у изградњи, Град Зворник ће тек у наредном периоду моћи да поступа у складу са законом дефинисаном обавезом јединица локалне самоуправе да обезбиједи и организују одржавање и управљање стамбеним јединицама у њиховом власништву те да изврше укњижбу станова за социјално становање код надлежних служби у складу са законским прописима, у циљу успостављања својине јединица локалне самоуправе над постојећим фондом који је изграђен на њиховом подручју.

Наведени број стамбених јединица социјалног становања не одговара потребама.

Табела 9. Преглед броја стамбених јединица

Број потребних стамбених јединица			
Изграђене стамбене јединица	Стамбене јединице у изградњи	Број додатно потребних стамбених јединица	Број укупно потребних стамбених јединица
0	37	40	77

Извор: Републички секретаријат за расељена лица и миграције

Због тога је Град Зворник одредио парцелу за изградњу још једног вишепородичног објекта у оквиру будућих пројеката социјалног становања.

5.3. Анализа резултата истраживања

У Зворнику има 1.057 породичних домаћинстава са укупно 3.412 чланова који имају статус расељених лица.

У алтернативном смјештају су 74 породице које броје укупно 150 чланова.

Републички секретаријат за расељена лица и миграције плаћа алтернативни колективни смјештај за пет породица са укупно седам чланова, као и алтернативни индивидуални смјештај за 41 породицу са укупно 81 чланом.

У алтернативном смјештају који се не плаћа је још 16 породица са 38 чланова. Они користе тзв. непотраживане станове. Поред тога, три лица користе три гарсоњере које су у власништву Града.

Према подацима Центара за социјални рад Зворник у безусловном смјештају живе 23 породице.

На основу информација из ЈУ Центар за социјални рад Зворник, Одјељења за привреду и друштвене дјелатности и Одјељења за борачко-инвалидску заштиту Градске управе Зворник те прегледа појединачних захтјева грађана према Градској управи Зворник, процјењује се да највеће потребе за социјалним становањем имају материјално необезбијеђена лица, лица неспособна за рад, лица са инвалидитетом, старија лица без породичног старања, жртве насиља у породици и млади без родитељског старања који напуштају алтернативни вид збрињавања. Корисници колективних центара и дијела алтернативног смјештаја се углавном могу сврстати у једну или више ових категорија па се због тога и обавезе затварања колективних центара, њима даје приоритет у рјешавању стамбеног питања путем социјалног становања.

Табела 10. Процјена потреба за социјалним становањем, ЈУ Центар за социјални рад

Р. бр.	Категорија становника у стању потребе	Стање потребе				
		Врло ниско	Ниско	Умјерено	Високо	Врло високо
1.	Млади брачни парови до 35 година			X		
2.	Лица са дефицитарним занимањима		X			
3.	Расељена лица и избјеглице			X		
4.	Демобилисани борци		X			
5.	Ратни војни инвалиди од 5. до 10. категорије		X			
6.	Повратници (по споразуму о реадмисији)	X				
7.	Жртве ратне тортуре		X			
8.	Самохране родитељи				X	
9.	Породице са 3+ дјеце				X	
10.	Млади до 35 година			X		
11.	Материјално необезбијеђена лица					X

12.	Лица неспособна за рад					X
13.	Лица са инвалидитетом					X
14.	Старија лица без породичног старања					X
15.	Жртве насиља у породици					X
16.	Млади без родитељског старања који напуштају алтернативни вид збрињавања					X

Градска управа Зворник нема прецизне податке о броју стамбених јединица које би се могле укључити у модел социјалног становања.

Град Зворник нема стамбене јединице за смјештај реадмисираних лица, али се очекује да ће се оне обезбједити кроз пројекат „Подршка систему прихвата и интеграције БиХ држављана који се враћају на основу споразума о реадмисији“.

Град Зворник не додјељује субвенције за стамбене закупнине и комуналне трошкове социјално најугроженијим. Међутим, Град Зворник додјељује помоћ за санацију клизишта која угрожавају стамбене објекте и поправке стамбених објеката оштећених у клизишту, пожару и слично – у последњих пет година је по захтјевима 102 лица додјељено 104.093КМ. Поред тога, Град Зворник додјељује једнократне новчане помоћи и помоћи по разним основама лицима из борачке категорије. Такође, реализује пројекат народне кухиње.

Табела 11. Помоћи Градске управе за претходне три године

Р.бр.	Помоћ	Број корисника	Укупан износ (КМ)
1.	Једнократне новчане помоћи	4.000	600.000
2.	Народна кухиња	450	78.000
3.	Помоћ по разним основама лицима из борачке категорије	296	60.876

Извор: Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Одјељење за борачко-инвалидску-заштиту

ЈУ Центар за социјални рад Зворник не врши субвенцију стамбене закупнине својим корисницима, али даје субвенције по основу проширених права, односно права на смјештај у властиту породицу и права на помоћ за школовање и оспособљавање дјете и омладине са сметњама у развоју и омладине без родитељског старања. Број корисника права на смјештај у властиту породицу (14) и износ додијељених субвенција (1.500 КМ годишње) је исти за последње три године. Право на помоћ за школовање и оспособљавање дјете и омладине са сметњама у развоју и омладине без родитељског старања је током 2018. и 2019. године остваривао по један корисник, али је 2018. године исплаћено 5.488 КМ, а 2019. године 2.450 КМ. У 2020. години није било корисника ове помоћи.

Као други видови стамбеног збрињавања, могу се навести конкурси Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске из 2014. године и 2016. године кроз које је стамбено збринато укупно 85 лица из борачких категорија (53 лица су добила неповратна новчана средства, а 32 стамбене јединице). У току је конкурс из 2019. године на који је пријављено 268 лица из борачких категорија.

Још раније је формирано 2.712 грађевинских парцела за изградњу индивидуалних породичних стамбених објеката за потребе стамбеног збрињавања интерно расељеног становништва са подручја Зворника, као и расељеног становништва са подручја других општина у БиХ²⁶.

Ресорна министарства на државном, ентитетском и кантоналном нивоу континуирано реализују програме помоћи у обнови стамбених јединица. Према подацима којима располаже Комисија за повратак и интеграције, само у задњих 10 година је додјељен грађевински материјал и/или извршена обнова по систему кључ у руке 17 стамбених јединица од стране некадашњег Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске, 8 стамбених јединица од стране Министарства за рад, социјалну политику и повратак Тузланског кантона, 134 стамбене јединице од стране Федералног министарства расељених особа и избјеглица и 40 стамбених јединица од стране Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Истовремено су „Hilswerk international“ и „Catholic Relief Services“ помогли обнови по 13, а „Nastor Fondacija“ једне стамбене јединице²⁷.

²⁶ Највећи број грађевинских парцела формирано је на подручју МЗ Брањево (1459 гр.парцела), МЗ Улице (538 гр.парцела), МЗ Економија (401 гр. Парцела), те у насељима „Вишње“, „Скочић“, „Терминал“, „Фагум“, „Дистрибутивни Центар“, „Креда“, „Шћемлија“ и „Златне Воде“

Томе се још могу додати и претходно поменути пројекти „Затварање колективних центара и алтернативног смјештаја“ (ЦЕБ 2) кроз чију реализацију је омогућена изградња објекта колективног становања са 37 стамбених јединица за лица и породице из колективних смјештаја Каракај Инжењеринг и Каракај Метално, као и „Државни пројекат стамбеног збрињавања“ (ДПСЗ-БиХ5) кроз који ће се изградити 56 стамбених објеката по принципу кључ у руке за интерно расељене и повратнике на подручју града Зворника.

Нажалост, постоје појединачни примјери нарушавања права на достојно становање у смислу дотрајалости објеката у којима људи живе, проблемима са клизиштем, живљењем вишечланих породица на малом броју квадрата, живот у напуштеним објектима (због лошег економског статуса) и неријешена имовинско-правна питања.

У Градској управи Зворник не постоји ни лице ни одјељење задужено за питање социјалног становања. Тај проблем треба рјешити измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Од стратешких и оперативних докумената релевантних за социјално становање, Град Зворник има Стратегију интегрисаног развоја за период 2018-2027. година, Одлуку о фонду стамбених јединица социјалног становања, Одлуку о висини закупнине и Одлуку о поступку субвенционисања закупнине, Правилник о поступку додјеле стамбених јединица социјалног становања и Правилник о начину управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања.

ЈУ Центар за социјални рад Зворник подноси годишњи Програм и Извјештај о раду Скупштине града док невладине организације које добијају средства из градског буџета подносе извјештаје Одјељењу за привреду и друштвене дјелатности. Социјална карта није урађена.

За трајно рјешавање потреба социјалног становања у Зворнику, потребна је додатна подршка ентитеских органа и донаторских организација.

Табела 12. Врсте подршке потребна за трајно рјешавање потреба социјалног становања

Врсте потребне подршке
Обезбјеђивање стабилних избора (су)финансирања социјалног становања
Изградња нових стамбених јединица/објеката
Санација, реконструкција или адаптација постојећих стамбених јединица/објеката
Обезбјеђивање привремених стамбених јединица/објеката
Помоћ при опремању и одржавању стамбених јединица/објеката
Едукација (потенцијалних) корисника социјалног становања о правима и обавезама
Пружање бесплатне правне помоћи (потенцијалним) корисницима социјалног становања
Пружање помоћи при (само)запошљавању и економском оснаживању корисника социјалног становања
Пружање помоћи при покривању комуналних и режијских трошкова и обезбјеђивању огревног материјала
Додјела пакета помоћи (нпр. грађевински материјал, сјетвени материјал, алати и механизација за пољопривреду)
Пружање помоћи у школовању дјете и помоћи лицима са инвалидитетом, уз оснаживање НВО сектора
Савјетодавна и психолошка помоћ корисницима, укључујући и организовање волонтерског центра за помоћ старим и немоћним лицима
Систематизација радних мјеста за социјално становање, изградња капацитета и увезивање службеника за социјално становање
Успостављање евиденције корисника и размјена података са надлежним органима власти и другим организацијама
Израда социјалне карте и проширена социјална права
Легализација постојећих стамбених објеката
Пренос власништва са државе на јлс, додјела (бесплатних) локација/објеката
Приступ донаторским средствима
Повољне кредитне линије и/или субвенционисање камата

6. SWOT АНАЛИЗА

Као синтеза свих наведених активности, анализа и истраживања у SWOT анализи је приказано тренутно стање система социјалног становања у Републици Српској. Овако дефинисана SWOT анализа, заједно са темељном анализом тренутне ситуације, даје и основне елементе за

²⁷ Све након поплава 2014. године.

дефинисање стратешких циљева. Ова анализа треба да буде основ за креирање циљева развоја система социјалног становања.

Табела 13. SWOT анализа

ШАНСЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Ø Ријешено стамбено питање великог броја повратника, расељених лица и лица из борачких категорија; Ø Усвојени подзаконски акти – одлуке и правилници; Ø Започета изградња стамбених јединица социјалног становања; Ø Расположиво (не)изграђено земљиште за изградњу социјалних станова; Ø Изграђени објекти који се могу адаптирати за потребе социјалног становања. 	<ul style="list-style-type: none"> Ø Неповољна демографска кретања; Ø Недовољан фонд стамбених јединица социјалног становања; Ø Непостојање систематизованих радних мјеста за обављање послова у вези са социјалним становањем, односно обављање послова у вези са социјалним становањем као додатних послова; Ø Неажурност евиденција о непокретностима у власништву Града и споро рјешавање имовинско-правних односа; Ø Недостатак финансијских средстава за спровођење стамбеног програма; Ø Непримјењивање модела јавно-приватног партнерства; Ø Неизрађена социјална карта; Ø Недостатак развијених база података о (потенцијалним) корисницима социјалног становања
ШАНСЕ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> Ø Доношење и примјена законских и стратешких развојних докумената на нивоу Републике Српске; Ø Унапређење статистике у области становања; Ø Едукација шире јавности о значају социјалног становања и користи за целокупну заједницу од овог вида стамбеног збрињавања; Ø Стабилан привредни развој; Ø Реализација пројеката међународних организација; Ø Отвореност претприступних ЕУ фондова; Ø Кориштење свих расположивих сопствених ресурса потенцијалних корисника програма социјалног становања (нпр. расположиве непокретности/земљиште у личној својини, могућност сопственог финансијског учешћа и сл). 	<ul style="list-style-type: none"> Ø Општа економска ситуација у земљи и региону; Ø Недовољан политички интерес за развој социјалног становања и неразумијевање његовог значаја; Ø Недостатак финансија у буџету Републике Српске за потребе социјалног становања; Ø Нагле промјене кретања на тржишту капитала и на стамбеном тржишту; Ø Даље отуђивање јавног стамбеног фонда; Ø Пораст стамбених потреба насталих услед неподвижних околности (природне непогоде, повећање немогућности наплате постојећих стамбених кредита и слично); Ø Непостојање финансијске дисциплине поврата уложених средстава у стан и очекивања да се стан добија на поклон; Ø Могуће злоупотребе од стране корисника социјалног становања.

7. ВИЗИЈА

Зворник – град који омогућава приступ здравом и цјеновно доступном становању у складу са принципима одрживог развоја, домаћинствима која из социјалних, економских и других разлога не могу да обезбједе стан по тржишним условима

У остварењу ове визије град Зворник ће се водити следећим принципима:

- 1) владавина права (придржавање Устава, закона и других прописа);
- 2) ефикасност и самосталност (спровођење додјељених надлежности на најбољи начин, у интересу свих грађана, а уз уважавање надлежности других институција и организација виших нивоа власти);
- 3) ефикасно коришћење ресурса и заштита животне средине (поштовање главних принципа заштите и унапређења стања животне средине уз вођење рачуна о рационалном коришћењу необновљивих природних ресурса и подстицање иновативних рјешења у кориштењу обновљивих природних ресурса што се нарочито односи на енергетску ефикасност зграда);
- 4) приступачност (трошкова доступност стамбених јединица која се исказује односом трошкова становања и висине прихода);
- 5) добра циљаност и праведност код избора корисника (пружање једнаких прилика за рјешавање стамбеног питања у складу са законски прописаним условима, а уз посебно вођење рачуна о најугроженијим категоријама);

- 6) јавност и транспарентност (доступност свих информација);
- 7) финансијска одрживост (са што мање средстава постићи што боље ефекте; узети у обзир реалне изворе финансирања стамбених јединица социјалног становања, као и поврат уложених средстава те могућности за плаћање свих неопходних трошкова до нивоа који не угрожава егзистенцију корисника који користе овај вид становања);
- 8) економска одрживост (социјално становање не смије да смањује економску ефикасност у области станоградње, да квари слободно функционисање стамбеног тржишта и доводи до повећања трошкова градње, односно да доводи до повећања цијена на тржишту станова и до смањења приватне станоградње);
- 9) фискална одрживост (у складу са реалним могућностима финансирања од стране јединица локалне самоуправе);
- 10) системски приступ планирању и управљању развоја социјалног становања (развој заснован на утврђеним приоритетима и изради стратешких и спроведбених докумената усклађених са стратешким документима републичког нивоа власти).

8. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

На основу налаза социоекономске и SWOT анализе и визије развоја социјалног становања, дефинисани су стратешки циљеви развоја социјалног становања у Зворнику.

Ови циљеви одражавају прошлост, односно садашњост, а усмјерени су на будућност. Другим ријечима, они представљају израз стања које се жели постићи уз кориштење расположивих ресурса.

Циљ 1. Унаприједити основу за развој социјалног становања

Мјера 1.1. Даљи развој локалних прописа у области социјалног становања

Мјера 1.2. Јачање капацитета локалних институција за провођење прописа у области социјалног становања

Мјера 1.3. Израда социјалне карте

Циљ 2. Повећати фонд стамбених јединица социјалног становања.

Мјера 2.1. Изградња, опремање и усељавање објекта социјалног становања у Каракају

Мјера 2.2. Обезбјеђивање извора финансирања за изградњу додатних стамбених јединица социјалног становања

Мјера 2.3. Изналажење алтернативних стамбених рјешења

Циљ 3. Успоставити контролу управљања и одржавања фонда стамбених јединица социјалног становања

Мјера 3.1. Вођење евиденције о стамбеним јединицама социјалног становања

Мјера 3.2. Успоставити контролу управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања

Мјера 3.3. Одржавање фонда стамбених јединица социјалног становања из средстава прикупљених од закупа

Циљ 4. Обезбиједити социоекономску сигурност и побољшати животне услове најугроженијих корисника социјалног становања

Мјера 4.1. Подстицање (само)запошљавања најугроженијих корисника социјалног становања

Мјера 4.2. Субвенционисање трошкова социјалног становања најугроженијих корисника социјалног становања

9. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Мониторинг и евалуација су основни инструменти управљања који не помажу само у процесу извјештавања већ дају и основу за будућа планирања и ревизију стратешког документа. Мониторинг подразумева систематично и континуирано сакупљање и анализирање података

у сврху мјерења напретка и предузимања евентуалних корективних радњи приликом реализације мјера и остваривања постављених циљева.

Евалуацијом се одређује вриједност и значај интервенције или свеукупне Стратегије према дефинисаним циљевима.

Реализација Стратегије захтијева координацију активности свих заинтересованих субјеката на локалном нивоу, у складу са њиховим законским овлаштењима и обавезама.

У том смислу је потребно усредсредити се на реализацију једногодишњих акционих планова.

Акциони план обухвата активности и приједлоге пројеката који су изводиви, рационални, економски оправдани и одрживи те одговарају мјерама и подржавају реализацију стратешких циљева развоја социјалног становања у Зворнику.

За мониторинг и евалуацију биће задужен посебан тим који ће се именовати рјешењем Градоначелника. Тим ће чинити представници Кабинета градоначелника, Одјељења за стамбено-комуналне послове и послове саобраћаја, Одјељења за просторно уређење, Одјељења за привреду и друштвене дјелатности у Градској управи Зворник, као и представници ЈУ Центар за социјални рад. Тим ће на основу проведених анализа оцјењивати стање и извршити процјену степена реализације Стратегије и Акционог плана те израђивати годишње извјештаје које ће достављати Градоначелнику и Скупштини града.

Прецизније, Тим ће бити задужен за:

- 1) осигурање ефикасне реализације Стратегије,
- 2) координацију и праћење спровођења Стратегије,
- 3) кориговање и ажурирање мјера и циљева у складу са динамиком спровођења, указаним приликама и промјенама у окружењу и
- 4) друге активности на реализацији Стратегије.

10. ФИНАНСИРАЊЕ

У финансирање активности из Стратегије неопходно је укључити све расположиве изворе. Један дио активности (нпр. доношење аката и вођење евиденција) не захтијева значајна финансијска средства. За други дио активности (изналажење алтернативних стамбених рјешења, субвенционисање закупнине и комуналних трошкова) ће бити потребно обезбиједити значајнија финансијска средства.

Град Зворник ће обезбиједити земљиште и сносити трошкове такси и накнада за градњу те издвајати дио средстава из буџета.

Преостала средства се планирају обезбиједити од виших органа власти и кроз међународне фондове, пројекте и програме подршке.

Табела 15. Преглед планираних средстава (КМ)

Р.бр.	ОПИС	Извори финансирања	2021.	Процјена 2022.	Процјена 2023.
1.	Субвенционисање закупнине категоријама корисника социјалног становања	Републички секретаријат за расељена лица и миграције	0	5.000	5.000
		Град Зворник	0	5.000	5.000
2.	Субвенционисање комуналних трошкова категоријама корисника социјалног становања	Републички секретаријат за расељена лица и миграције	0	5.000	5.000
3.	Средства потребна за изградњу/ адаптацију/куповину стамбених јединица социјалног становања	Буџет РС, други републички органи управе, градски буџет, ЕУ фондови, међународни програми подршке/донације, приватни инвеститори	2.100.000	120.000	50.000

11. АКЦИОНИ ПЛАН реализације стратешких циљева развоја социјалног становања за 2021. годину

Стратешки циљ 1. Унаприједити основу за развој социјалног становања				
Мјера	Активности	Рок за реализацију	Носиоци активности	Извор финансирања
1.1. Даљи развој локалних прописа у области социјалног становања	1.1.1. Измјене и допуне локалних прописа у складу са измјенама и допунама законских аката	Континуирано	Скупштина града Зворник, Кабинет градоначелника, Одјељење за финансије, Одјељење за стамбено-комуналне послове, ЈУ Центар за социјални рад Зворник	Буџет града Зворника
	1.1.2. Измјене и допуне локалних прописа у складу са потребама локалне заједнице	Континуирано		
1.2. Јачање капацитета локалних институција за провођење прописа у области социјалног становања	1.2.1. Систематизација радних мјеста у Градској управи Зворник за послове социјалног становања	2021.	Влада РС, Републички секретеријат за рањена лица и миграције, Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника
	1.2.2. Обука службеника Градске управе и ЈУ Центар за социјални рад	Континуирано		
1.3. Израда социјалне карте	1.3.1. Усвајање методологије за израду социјалне карте	2023-2024.	Влада РС, Министарство здравља и социјалне заштите, ЈУ Центар за социјални рад Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника
	1.3.2. Обезбјеђивање ресурса потребних за израду социјалне карте	2023-2024.		
	1.3.3. Израда социјалне карте	2023-2024.		
Стратешки циљ 2. Повећати фонд стамбених јединица социјалног становања				
Мјера	Опис активности	Рок за реализацију	Носиоци активности	Извор финансирања
2.1. Изградња, опремање и уселјавање објекта социјалног становања у Каракају	2.1.1. Завршетак изградње и опремање објекта социјалног становања у Инжењерингу	2021-2022.	Влада РС, Републички секретеријат за расљена лица и миграције, Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника, средства међународних инвеститора
	2.1.2. Уселјавање објекта социјалног становања у Инжењерингу	2022.	Влада РС, Републички секретеријат за расљена лица и миграције, Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника, средства међународних инвеститора
2.2. Обезбјеђивање извора финансирања за изградњу додатних стамбених јединица социјалног становања	2.2.1. Редовно издвајање буџетских средстава за финансирање изградње стамбених јединица социјалног становања	Континуирано	Влада РС, Републички секретеријат за расљена лица и миграције, Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника, средства међународних инвеститора
	2.2.2. Обезбјеђивање донаторских средстава за финансирање изградње стамбених јединица социјалног становања	Континуирано		
2.3. Изналажење алтернативних стамбених рјешења	2.3.1. Куповина и укључивање сеоских домаћинстава у фонд стамбених јединица социјалног становања	Континуирано	Влада РС, Републички секретеријат за рањена лица и миграције, Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника, средства међународних инвеститора
	2.3.2. Надоградња постојећих изграђених стамбених јединица			
	2.3.3. Реконструкција и адаптација старих стамбених јединица			

Стратешки циљ 3. Успоставити контролу управљања и одржавања фонда стамбених јединица социјалног становања				
Мјера	Опис активности	Рок за реализацију	Носиоци активности	Извор финансирања
3.1. Вођење евиденције о стамбеним јединицама социјалног становања	3.1.1. Успостављање евиденције о стамбеним јединицама и корисницима стамбених јединица социјалног становања на локалном нивоу	Континуирано	Влада РС /Републички секретаријат за расељена лица и миграције, Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника
	3.1.2. Достављање података у централну евиденцију о стамбеним јединицама и корисницима стамбених јединица социјалног становања на републичком нивоу			
3.2. Ефикасно управљање и одржавање стамбених јединица социјалног становања	3.2.1. Имплементација Закона о социјалном становању, Закона о одржавању зграда и Смјерница за управљање и одржавање објеката социјалног становања	Континуирано	Град Зворник	Буџет Града Зворника
	3.2.2. Имплементација Правилника о начину управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања			
3.3. Одржавање фонда стамбених јединица социјалног становања из средстава прикупљених од закупа	3.3.1. Прикупљање средстава од закупнине на посебном рачуну у сврху управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања	Континуирано	Град Зворник	Буџет Града Зворника
	3.3.2. Доношење и реализација годишњег плана расподјеле средстава од закупнине		Град Зворник	Буџет Града Зворника
Стратешки циљ 4. Обезбиједити социјалну сигурност и побољшати животне услове најугроженијих корисника социјалног становања				
Мјера	Опис активности	Рок за реализацију	Носиоци активности	Извор финансирања
4.1. Подстицање (само)запошљавања најугроженијих корисника социјалног становања	4.1.1. Реализација проширеног програма (само)запошљавања незапослених лица	Континуирано	Влада РС, Републички секретаријат за расељена лица и миграције и Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника, међународни донатори
	4.1.2. Реализација посебних пројеката (само)запошљавања најугроженијих корисника социјалног становања			
4.2. Субвенционисање трошкова социјалног становања најугроженијих корисника социјалног становања	4.2.1. Субвенционисање закупнине	Континуирано	Влада РС, Републички секретаријат за расељена лица и миграције и Град Зворник	Буџет Владе РС и Града Зворника, међународни донатори
	4.2.2. Субвенционисање трошкова становања			